

Туристичні перлини Недригайлівщини

Подорож перша.

Ви любите подорожувати? Якщо так, тоді ця рубрика саме для вас. Ми починаємо розповідати про цікаві та мальовничі місця, для відвідин яких не потрібно залишати межі нашої країни. Наша перша зупинка в с.Кулішівка Недригайлівського району. Славна ця місцина тим, що саме тут знаходиться археологічна, історична, мистецька пам'ятка національного значення – пам'ятник мамонту. Він, до речі, входить до переліку «Семи чудес Сумщини».

Багато хто з туристів, вирушаючи у це історичне місце, малює собі в уяві кількадеметрову, кількатонну скульптуру тварини, а побачивши чотиригранну зрізану піраміду, трохи розгублюється. Проте це лише спочатку: дізнавшись всю історію створення пам'ятника від тамтешніх жителів, істориків, працівників музею, розумієш, що це того варто.

В XIX столітті село належало спадкоємцю відомого дворянського роду, оберкамергеру графу Ю.О. Головкіну – попечителю Харківського університету, члену державної ради і останньому представникові роду.

1839 року в Кулішівці кріпосні селяни проводили земляні роботи. Під час копання траншей робітниками були знайдені кістки велетенських розмірів. Як пізніше з'ясувалося, то були кістки мамонта, шерстистого носорога, дикого коня, гігантського оленя та інших, нині вимерлих, тварин. За сприяння власника цих земель графа Юрія Олександровича Головкіна, розкопки продовжив вчений-натураліст з Харкова І.Й.Калиниченко. Та завершити роботу не дали ґрунтові води, що затопили траншеї.

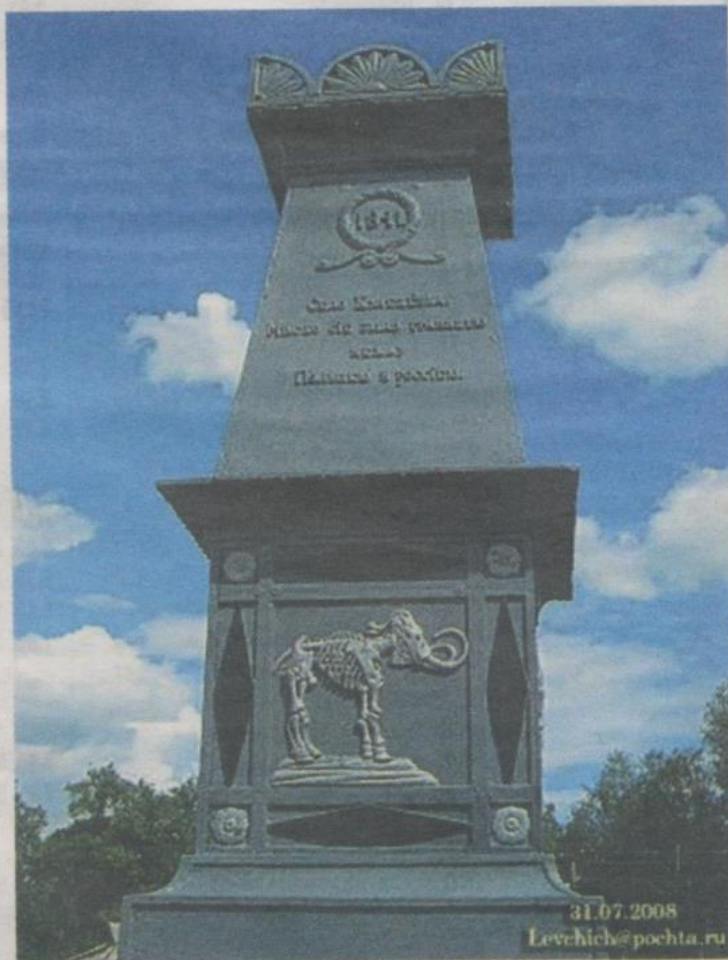
У 1840 р. професор надрукував коротке повідомлення про розкопки в журналі «Северная пчела». Він повідомляв, що було знайдено рештки кісток приблизно двох кістяків мамонта і одного оленя.

Доправляли кістки мамонта до Харкова на шести возах-мажах. З зібраних кісток відтворили два скелети мамонта, один з яких і був подарований Харківському університету.

В наш час цей скелет зберігається й експонується у Харківському краєзнавчому музеї. А у 1841 році на місці знахідки коштом графа Головкіна було споруджено пам'ятник мамонту. Його проектуванням і спорудженням керував професор Калиниченко.

Виготовлений він з чавуну, а оскільки ґрунт в цій місцевості м'який, то в основу пам'ятника покладено фундамент з шістдесяти тисяч цегли. Пам'ятник увічнює два історичні факти: першу зафіксовану знахідку кісток мамонта на європейській території і проходження в цьому місці кордону між Московським царством і Польсько-Литовською Річчю Посполитою.

Пам'ятник мамонту став першим і довгий час єдиним в світі монументом, присвяченим рідкісній палеонтологічній знахідці.

А саме ця знахідка кісток допотопних тварин свідчить про те, що кріпаки-будівельники наткнулися на звалище невикористаних решток впольованих тварин, яке було влаштоване тут первісними мисливцями. Таким чином, це доказ проживання у цій місцевості первісних людей ще в часи неоліту.

Як стверджують місцеві історики, це не єдина знахідка кісток вимерлих тварин у цьому краї. Ось, зовсім недавно, восени 2005 року, мешканець Недригайлівки Володимир Голдобін під Хоружівкою випадково виявив рештки кісток великого розміру, які, наймовірніше, належали мамонтам або ж іншим доісторичним тваринам. Цікава знахідка зараз зберігається у Недригайлівському краєзнавчому музеї й чекає на дослідження.

У свій час фото кулішівського пам'ятника було на сторінках популярного журналу «Огонёк», на поштових конвертах, значках. У 1996 році в продажу з'явилась горілка «Недригайлівська», на етикетці якої зображено тварину, що бредє по снігу, та пам'ятник мамонту.

Нині пам'ятник – символ Недригайлівського району. Зображення його зустрічаємо в книгах, журналах, на поштових конвертах, значках тощо. Він прикрашає герб та прапор Недригайлівського району.

Підготувала Тетяна ЯРМОЛЕНКО